

Teuvan kunnan hankintastrategia 2014 - 2020

Teuvan kunnan hankintastrategia vuosille 2014 - 2020

Sisältö

1.	Johdanto	2
1.1.	Toimintaympäristön muutosten merkitys kuntien hankinnoissa	2
1.2.	Hankintastrategian tarkoitus	2
1.3.	Hankintatoiminnan yleiset periaatteet	3
2.	Hankintatoiminnan organisointi Teuvan kunnassa	3
3.	Strategiset linjaukset hankinnoissa	4
3.1.	Hankintatoiminnalle asetettavat tavoitteet ja päämäärät	4
3.1.1.	Kunnan strategiaan perustuvat hankintatoiminnan tavoitteet	5
3.1.2.	Hankintatoiminnan tavoitteet palveluiden järjestämisen näkökulmasta	5
3.1.3.	Hankintastrategiset päämäärät ja niiden toimeenpano	6
3.1.4.	Hankintatoiminnan periaatteet	7
3.2.	Hankintojen strateginen luokittelu	8
4.	Hankintastrategian toimeenpano ja seuranta	9

1. Johdanto

1.1. Toimintaympäristön muutosten merkitys kuntien hankinnoissa

Kuntien toimintaympäristön muutokset pakottavat kunnat muuttamaan ja kehittämään jatkuvasti kunnallisten palvelujen tuottamisen tapoja. Hankintastrategiatyöllä pyritään osaltaan vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten asettamiin haasteisiin.

Kunnan palvelutuotannon monimuotoisuuden toteuttamiseksi kunnan hankintojen tulee perustua markkinoiden ja teknologian hyödyntämiseen sekä innovatiivisiin ratkaisuihin. Julkisten hankintojen toteuttaminen edellyttää entistä laaja-alaisempaa asiantuntemusta paitsi hankintojen suunnittelun ja sisältömäärittelyn toteuttamisen näkökulmasta, myös kaupallisen, kilpailutus- ja sopimusjuridisen asiantuntemuksen näkökulmasta.

Julkisten hankintojen toteuttamiselle asettavat lisääntyviä vaatimuksia myös kansallinen ja kansainvälinen sääntely, sekä kansalaisten arvopohjassa tapahtuvat muutokset. Perinteisten kilpailullisten tavoitteiden lisäksi hankinnoissa painottuvat yhä enenevässä määrin ympäristönäkökohtiin ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen liittyvät tavoitteet.

1.2. Hankintastrategian tarkoitus

Hankintastrategialla on tarkoitus ohjata koko kuntakonsernin hankintatoimintaa. Mitä tässä strategiassa todetaan Teuvan kunnasta, koskee soveltuvin osin kaikkia kuntakonsernissa toimivia hankintayksiköitä. Tytäryhteisöjen hankintojen tarkempi johtaminen ja valvonta tapahtuu konserniohjauksen puitteissa siten kuin konsernijohtamisesta on erikseen linjattu.

Hankintatoiminnalla tarkoitetaan tässä strategiassa kaikkia hankintojen ja ostojen suunnitteluun, kilpailuttamiseen sekä hankintojen toteuttamiseen liittyviä toimintoja, mukaan lukien hankintasopimukset ja niiden hallinta.

Hankintastrategian tarkoitus on ohjata Teuvan kunnan käytännön hankintatoimintaa siten, että

1. hankinnoissa saavutetaan kokonaistaloudellisia säästöjä ja
2. hankintaprosessi on ammattitaitoista ja vastuultaan selkeä
3. hankinnoilla edistetään alueen elinvoimaa ja markkinoiden kehittymistä.

Strategiassa esitetään hankintalain yleiset periaatteet, hankintatoiminnan tavoitteet ja toimintaperiaatteet sekä kehittämiskohteet. Valtuustokausittain laadittava strategia sekä vuosittain täydennettävä hankintasuunnitelma tarkentavat elinkeinostrategian linjauksia. Strategia ohjaa kunnan hankintatoimintaa pitkällä aikavälillä.

1.3. Hankintatoiminnan yleiset periaatteet

Kaikessa kunnan hankintatoiminnassa on noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007), lakia täydentävää asetusta (614/2007), Teuvan kunnan yleisiä hankintaohjeita (KV § 7/2011) ja tätä hankintastrategiaa.

Hankintalain yleiset periaatteet ovat:

1. Hankintatoiminnalla tulee tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukaiden hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuolisia mahdollisuuksia tarjota tavaroita, palveluita ja rakennusurakointia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.
2. Hankintayksikön on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet, kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia tasapuolisesti ja syrjimättä sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.
3. Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti ja suunnitelmallisesti sekä mahdollisimman tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ympäristönäkökohdat huomioon ottaen.

2. Hankintatoiminnan organisointi Teuvan kunnassa

Teuvan kunnassa hankintatoimintaa toteutetaan hajautetusti toimialoittain. Hankintoja ohjataan ja tuetaan hankintaohjauksella, sisäisen valvonnan ohjeella ja hallintosäännöllä. Hankintaohjauksen ja -toiminnan linjauksia valmistelee hankintatyöryhmä, johon kuuluvat päävastuualueiden päälliköt.

Teuvan kunnan hankintatyöryhmä ja erikseen kutakin hankintaa varten perustettu hankintaryhmä avustavat tarvittaessa hankintaan liittyvissä asioissa.

- Hankintatyöryhmä koordinoi ja seuraa hankintatoimintaa
- Hankintalain muutosten seuraaminen ja muutosten valmistelu kunnan omaan hankintasääntöön
- Koulutustarpeiden kokoaminen
- Hankintatyöryhmä laatii vuosittain hankintasuunnitelman ja vastaa hankintastrategian päivittämisestä

Jokaisen Teuvan kunnan hankintoja tekevän on noudatettava hankintatoiminnan yleisiä periaatteita (luku 1.3., s. 3).

3. Strategiset linjaukset hankinnoissa

3.1. Hankintatoiminnalle asetettavat tavoitteet ja päämäärät

Teuvan kunnan hankintastrategialla tavoitellaan suunnitelmallista, koordinoitua ja laadukasta hankintatoimintaa, jolla tuetaan kunnan strategiaan perustuvien tavoitteiden tehokasta toteutumista. Hankintastrategia tukee osaltaan tehokkaasti myös muiden strategisten tavoitteiden toteutumista kunnassa (elinkeino- ja henkilöstöstrategiat).

Onnistunut hankintatoiminta sovittaa yhteen:

1. asiakastarpeet
2. kunnan hankintatoiminnan laadulliset ja taloudelliset tavoitteet
3. toimittajamarkkinoiden kehittymisen ja tehokkaan hyödyntämisen.

Lisäksi hankintatoiminnassa otetaan huomioon sosiaalinen ja vastuullisuuden näkökulma.

Onnistuneen hankintatoiminnan menestystekijät ovat avoin tiedottaminen ja kumppanuus kunnan, yritysten sekä yrityspalveluorganisaatioiden välillä.

Hankintatoiminnassa otetaan huomioon ja yhteen sovitetaan seuraavat näkökulmat:

Asukkaiden ja yritysten näkökulma

- Verotuloilla saadaan kuntalaisten tarpeita parhaiten ja edullisimmin vastaavat palvelut
- Kunnan hankintatoiminnassa hyödynnetään paikallistasolta lähtien toimivia ja monipuolisia toimittajamarkkinoita
- Hyödynnetään hankintojen suunnittelussa paikallisia vahvuuksia ja erityisosaimista
- Hankintatoiminnalla edistetään paikallisten innovaatioiden edistämistä ja siten uusien palveluiden ja tuotteiden kehittämistä

Talouden näkökulma

- Kunnan sisäisellä ja ulkoisella tehokkaasti järjestetyllä hankintatoiminnalla vahvistetaan kunnan taloutta
- Kunnan hankintatoiminnalla parannetaan palvelujärjestelmän toimivuutta ja tuottavuutta
- Hankintatoiminnassa ennakoidaan ja minimoidaan hankinnan kokonais- ja elinkaarikustannukset

Rakenteiden ja prosessien näkökulma

- Kunnan hankintatoiminnassa optimoidaan oman hankintatoiminnan ja laajemman hankintayhteistyön tuottavuus
- Hankintatoiminnassa kokonaisvastuu on selkeästi määritelty
- Hankintatoimintaa toteutetaan suunnitelmallisesti siten, että kaikki hankintatoiminnan vaiheet ja toimijavastuut ovat selkeät

Henkilöstönäkökulma

- Kunnan hankintatoiminnassa varmistetaan henkilöstön riittävä hankintamenetely- ja sisältöosaaminen sekä paikallisten markkinoiden tuntemus
- Hankintatoiminnalla edistetään henkilöstön toiminnan tuottavuutta ja toiminnan edellytyksiä

Sosiaalinen ja vastuullisuuden näkökulma

- Kunta noudattaa perusoikeuksien, yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteita hankinnoissaan
- Kunta noudattaa työllisyysnäkökulmia julkisissa hankinnoissaan (nuorten tai työttömien ammatillista koulutusta, pitkäaikaistyöttömien työllistämistä, osatyökykyisten tai vammaisten vähimmäismäärän työllistämistä)
- Kunta tekee kestäviä valintoja hankinnoissaan
- Jo tarjousvaiheessa kunta edellyttää tuotantoprosessin ja olosuhteiden selvittämistä, luodaan ns. reilun kaupan ilmapiiri
- Paremman ympäristön, bioenergian ja lähiruoan merkitystä painotetaan kunnan julkisissa hankinnoissa
- Hankinnoilla edistetään kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamista

3.1.1. Kunnan strategiaan perustuvat hankintatoiminnan tavoitteet

Teuvan kunnan strategiassa 2014-2020 määritellyt avaintavoitteet huomioon ottaen Teuvan kunnan hankintatoiminnalla

1. luodaan toimintaedellytyksiä vireälle elinkeinoelämälle ja uusille työpaikoille,
2. edistetään laadukkaiden kuntapalveluiden järjestämistä asukkaille, taloudellisesti ja tehokkaasti asukasmäärään ja väestörakenteeseen mitoittaen,
3. luodaan myönteistä Teuva-kuvaa,
4. edistetään ympäristöä vaalivan ja energiaa säästävän toimintatavan omaksumista osaksi kuntakonsernin toimintaa,
5. vahvistetaan maakunnallista ja seudullista edunvalvontaa ja yhteistyötä.

3.1.2. Hankintatoiminnan tavoitteet palveluiden järjestämisen näkökulmasta

Teuvan kunnan hankintatoiminnalla tuetaan ja edistetään seuraavia tavoitteita:

1. palvelujen järjestämisen asiakaslähtöisyyttä, hyvää asiakastytyvyyttä, asiakkaiden yhdenvertaisuutta sekä laadukasta asiakaspalvelua,
2. asukkaiden osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta,
3. palvelujen tuottamistapojen monipuolisuutta ja monialaisuutta,
4. palvelujen ehkäisevän työn painottamista kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi,

5. sitä, että palvelujen järjestämisessä painopiste on avopalvelujen tarjonnassa ja kehittämisessä,
6. toiminnan tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta,
7. kestäväen kehityksen näkökulmien huomioon ottamista toiminnassa.

3.1.3. Hankintastrategiset päämäärät ja niiden toimeenpano

Teuvan kunnan hankintatoimintaa kehitetään siten, että sillä voidaan tukea parhaalla mahdollisella tavalla kunnan strategisia tavoitteita. Tavoitteena on hankintatoiminnan jatkuva laadun parantaminen ja toiminnan tehostaminen.

Laadukkaalle hankintatoiminnalle sekä hankintojen kehittämis- ja johtamistyölle asetettavat päämäärät:

1. Vahvistetaan hankintatoiminnan ohjausta ja tiedonkulkua:

- Otetaan käyttöön yhteiset ja yhdenmukaistetut käytännöt ja linjaukset, jollei yksittäisen hankintayksikön erityistarpeista muuta johdu. Hankintatoiminnassa panostetaan aktiiviseen hankintaohjaukseen, hankintatoimijoiden osaamiseen ja tietojohdantamiseen.
- Tiedonkulku eri hankintatoimijoiden välillä on joustavaa ja sujuvaa, ja organisaation sisäinen tietojen tallentaminen yhdenmukaista. Tietojen järjestelmällinen ja yhdenmukainen tallentaminen takaa työvälitteet hankintojen johtamiselle ja seurannalle.
- Keskeisten hankintatoimintoihin osallistuvien henkilöiden roolit ja vastuut organisaatiossa määritellään.

2. Laajennetaan yhteishankintojen ja organisaatiossa keskitetysti toteutettavien hankintojen käyttöä:

- Lisätään yhteistyötä hankintatoimijoiden välillä paitsi maakunnallisesti, myös sisäisesti koko kuntakonsernissa, erityisesti sisäisten tietopyyntöjen ja hankintojen yhdistämisen muodossa.

3. Vahvistetaan hankintojen suunnitelmallisuutta:

- Hankintojen suunnittelu ja toteutus on ennakoivaa, suunnitelmallista ja pitkäjänteistä.
- Luodaan ja kehitetään työkäytänteitä ja -välineitä, joilla toteutetaan suunnitelmallista ja ennakoivaa hankintojen toteuttamista.

4. Tuetaan hankintatoimijoita ottamaan huomioon entistä paremmin kestäväen kehityksen periaatteet, innovatiiviset ratkaisumallit ja kehittyvät palvelumuodot:

- Kestäväen kehityksen kriteerien huomioon ottamista hankinnoissa lisätään sisäisen ohjeistuksen ja koulutuksen keinoin.
- Ympäristövaikutukset huomioidaan ja arvioidaan kaikissa hankinnoissa.
- Hankintojen sosiaalisen kestävyuden vaikutukset arvioidaan. Hankinnoilla tuetaan esimerkiksi työttömien ja toimintakyvyltään rajoittuneiden ja muiden vastaavien ryhmien työllistämistä.

- Hyödynnetään erilaisten kilpailutusmenetelmien tarjoamat mahdollisuudet tehokkaasti ja pyritään löytämään innovatiivisia hankintaratkaisuja.

5. Vahvistetaan sopimusosaamista ja sopimushallintaa

- Sopimusosaaminen otetaan osaksi hankintaosaamista ja osaamista lisätään sisäisin koulutuksen keinoin.
- Toteutetaan tehokasta sopimustenhallintaa. Otetaan käyttöön toimivat sopimustenhallinnan käytännöt ja sitä tukeva tietojärjestelmä.
- Laaditaan sopimuskäytänteisiin kattava ohjeistus.

3.1.4. Hankintatoiminnan periaatteet

Hankintatoiminnan toteuttamisessa on keskeistä, että Teuvan kunta on luotettava ja ennakoiva hankkija, joka suorittaa hankinnat oikein ja suunnitelmallisesti.

Hankintatoiminnassa noudatetaan seuraavia periaatteita:

Hankintavastuu

- Hankintaan liittyvät toimivaltuudet ja vastuut ovat selkeät ja kaikkien toimijoiden tiedossa koko hankintaprosessin ajan
- Yhteishankintaprosessista vastaa hankkiva yksikkö, joka tekee yhteistyötä kunnan hankintatyöryhmän kanssa

Hankintatoiminta

- Kaikki kunnan osat suorittavat hankintansa siten, että kuntastrategiassa ja ohjeessa määritelty koko kunnan etu on huomioitu
- Hankintaprosessi on suunnitelmallinen ja ennakoiva.
- Hankintaprosessi pitää sisällään hankintatarpeen ja mahdollisen yhteiskäytön arvioinnin, hankinnan suunnittelun, kilpailuttamisen ja täytäntöönpanon.

Hankinnat

- Hankinnat ovat kustannustehokkaita ja niiden hinta-laatusuhde on optimoitu.
- Hankinnan sisällöstä riippuen pyritään useampivuotiseen sopimuskautteen.
- Hankinnoissa otetaan huomioon ympäristönäkökulma valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti
- Hankinnan sisällön määrittelyn osalta tehdään yritys yhteistyötä, jotta voidaan hyödyntää ja laajentaa markkinoita

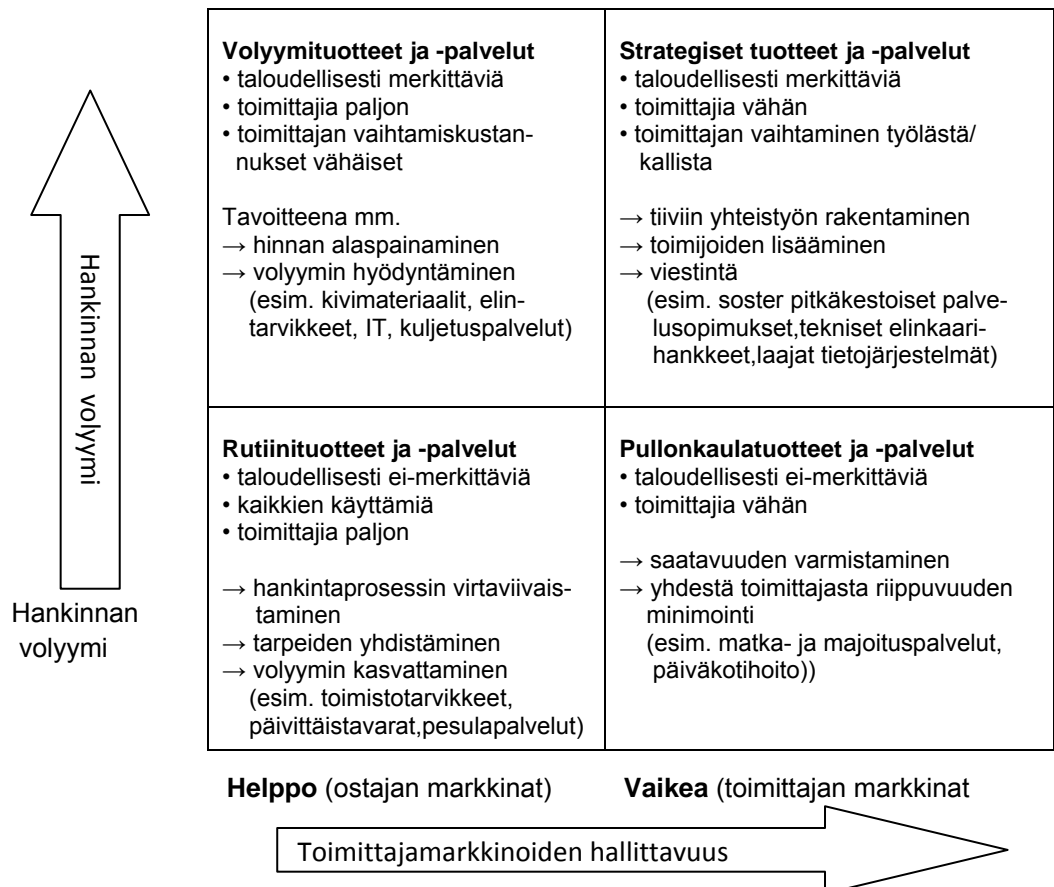
Yhteistyö

- Hankintaprosessin eri toimijoiden välinen yhteistyö hankintaan liittyvissä asioissa on saumatonta ja tiedonkulku on sujuvaa
- Valtakunnallinen, alueellinen ja/tai seudullinen hankintayhteistyö perustuu saavutettavissa oleviin etuihin ja hyötyihin
- Hankintayhteistyöllä saavutetaan hallinnollisia, toiminnallisia ja taloudellisia hyötyjä ja toteutetaan hankintatoiminnan strategisia tavoitteita
- Asiantuntijayhteistyötä eri hankintayksiköiden välillä hyödynnetään sekä hankintamenettelyssä että hankinnan sisällön määrittelyssä

- Yhteishankinta pohjautuu hankintayhteistyölle, jossa vastuut ja toimivaltarajat ovat tarkoin määriteltä
- Hankintaprosessissa kehitetään teknistä tietojen vaihtoa ostajien ja potentiaalisten tarjoajien välillä
- Hankintafoorumi kutsuu kerran vuodessa hankintasuunnitelman valmistelun yhteydessä koolle alueen yrittäjät ja kunnan ostoja valmistelevat toimijat

3.2. Hankintojen strateginen luokittelu

Hankintojen strategisen johtamisen avuksi hankinnat on luokiteltu yleisesti alla olevan nelikenttämallin mukaisesti. Muuttunut toimintaympäristö vaatii luokittelun ajantasais-
tamisen ja huomioimaan hankintastrategiset linjaukset.

Strategisesti merkittävillä hankinnoilla tarkoitetaan pitkäaikaisesti ja merkittävästi budjettia sitovia hankintoja, jotka toteuttamismuotonsa tai taloudellisen painoarvonsa vuoksi taikka muulla tavoin vaikuttavat huomattavasti kunnan muihin strategisiin toimintoihin sekä toimintavaihtoehtoihin.

4. Hankintastrategian toimeenpano ja seuranta

Hankintastrategian toteutumisen seuranta ja arviointi jakautuvat hankintastrategian tarkoituksen pohjalta.

Hankintafoorumi (kh 6.2.2012 § 16) seuraa ja kehittää hankintojen toteutusta, sekä raportoi johdolle hankintojen ja niihin liittyvien strategisten tavoitteiden toteutumisesta. Hankintafoorumissa on kolme Teuvan kunnanhallituksen ja kolme Teuvan Yrittäjät ry:n nimeämää jäsentä, sihteerinä toimii hallintojohtaja. Hankintafoorumi voi kutsua kokouksiin tarvittaessa asiantuntijoita.

Hankintafoorumin tehtävät ovat:

- seurata kunnan hankintastrategian laadintaa
- ottaa kantaa hankintastrategian painotuksiin
- tutustua ennalta kunnan lähiaikojen hankintatarpeisiin
- edistää markkinoiden kehittymistä alueella
- seurata hankintakriteerien toteutumista hankinnoissa

Strategian päivitystarkastus tehdään ainakin valtuustokausittain.